

מגמות חדשות באכיפה כלכלית, פלילית ובינלאומית

מחלקת ליטיגציה - תחום צווארון לבן

מזכר לקוחות - אוגוסט 2025

לקוחות יקרים,

בעת האחרונה חלו מספר התפתחויות משמעותיות בזירה המשפטית, הן בארץ והן בזירה הבינלאומית, בעלות פוטנציאל השפעה ישיר על פעילותם של גופים וחברות הפועלים בתחומי המשפט הפלילי, הצווארון הלבן והציות התאגידי:

- תיקון מס' 12 לחוק עזרה משפטית בין מדינות – הרחבת סמכות חילוט הרכוש במסגרת סיוע משפטי בינלאומי;
- פסק דין חדש של בית המשפט העליון – הרחבת תחולת "הלכת הצפיות" גם לעבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון;
- צו נשיאותי בארה"ב – הפסקה זמנית של אכיפת חוק ה-FCPA נגד שחיתות של חברות אמריקאיות בחו"ל.

במזכר לקוחות זה ריכזנו עבורכם את עיקר ההתפתחויות והמשמעויות העולות מהן.

סידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנרגיה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948

תיקון מס' 12 לחוק עזרה משפטית בין מדינות (תיקון מס' 12), תשנ"ח-1998

חוק עזרה משפטית בין מדינות, תשנ"ח-1998 (להלן – **החוק**) מסדיר את מנגנוני השיתוף והעזרה המשפטית בין מדינת ישראל למדינות אחרות בתחומי המשפטי האזרחי והפלילי. החוק קובע את הסמכויות והנהלים לביצוע פעולות עזרה משפטית כדוגמת המצאת מסמכים, גביית ראיות, העברת אסירים לעדות, ביצוע פעולות חקירה, חילוט רכוש ומתן מידע, תוך הגדרת התנאים והמגבלות לביצוע פעולות אלה על בסיס ההדדיות ובכפוף לדיני ישראל.

מטרת התיקון:

תיקון מס' 12 לחוק (להלן – **התיקון**), אשר נכנס לתוקפו ביום 4 ביוני 2025 מתמקד בהרחבת יכולת חילוט רכוש במסגרת מתן עזרה משפטית בינלאומית. עד כה, החוק התיר לסייע רק כאשר היה מדובר ברכוש "בעין" הקשור ישירות לעבירה. התיקון הנוכחי מרחיב את הסמכות, כך שיתאפשר סיוע גם בחילוט של רכוש "בשווי". מדובר בהרחבה של סמכות חילוט לא רק של רכוש שיש לו קשר ישיר לעבירה, אלא גם חילוט של רכוש אחר בשווי זהה. המשמעות היא שהמדינה המבקשת עזרה משפטית יכולה לבקש ממדינת ישראל להטיל צו חילוט על נכסים שהחשוד, הנאשם או מי שהורשע בפלילים מחזיק בהם בישראל, גם אם אין קשר ישיר בין הרכוש לעבירה עצמה, במטרה למנוע הברחת נכסים.

התיקון נועד להתאים את החקירה הישראלית לסטנדרטים בינלאומיים ולהנחיות ארגון ה-FATF, תוך הרחבת יכולות החילוט של המדינה. ארגון FATF (Financial Action Task Force) הוא ארגון בינלאומי שמטרתו לפתח וליישם מדיניות גלובלית למאבק בהלבנת הון, מימון טרור ומימון הפצת נשק להשמדה המונית. הארגון מפרסם המלצות וסטנדרטים בינלאומיים בנושאים אלו, ומעריך את מידת יישומם על ידי מדינות שונות.

החוק קובע מנגנונים למניעת חילוט כפול של רכוש, כלומר מניעת מצב בו אותו רכוש יחולט הן בישראל והן במדינה זרה. התיקון מוסיף וקובע כי אחת לשנה בחודש ינואר, תוגש לבכנסת סקירה הכוללת את מספר הבקשות שהתקבלו מטעם מדינות זרות; מספר הצווים הזמניים שניתנו; סכום הרכוש שחולט ועוד.

בהתאם לתיקון, ישנן שלוש קטגוריות רכוש שניתן לחלט:

1. רכוש ששימש לביצוע העבירה
2. רכוש שהושג כפירות העבירה
3. רכוש "בשווי" של אחד משני אלה – ובלבד שחילוט כזה אפשרי לפי הדין הישראלי.

סידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנגריה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948

בית המשפט העליון מרחיב את הלכת הצפיות על עבירות מטרה

בפסק דין שניתן ביום 2 בפברואר 2025 (ע"פ 6972-23 אריק ישראלי נ' מדינת ישראל), קבע בית המשפט העליון הלכה חשובה, כאשר הרחיב את "הלכת הצפיות" גם על עבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן – **החוק**).

לפי לשון החוק, לשם הרשעה בעבירה לפי סעיף 3(ב), נדרש יסוד נפשי של **כוונה מיוחדת (מטרה)** – כלומר נדרש כי הנאשם ביצע את הפעולה מתוך רצון או שאיפה להשיג תוצאה מסוימת כמו למשל הסתרת מקור כסף.

ואולם, בית המשפט קבע כעת כי **די בכך שיוכח שהנאשם צפה את האפשרות שתתרחש התוצאה האסורה כאפשרות קרובה לוודאי**. כלומר, ניתן לראות בו כמי שפעל מתוך כוונה פלילית, מתוקף מודעותו לסיכון והתעלמותו ממנו. זהו יישום של **הלכת הצפיות**, המקובלת גם בעבירות פליליות חמורות אחרות.

בהתאם להחלטת בית המשפט העליון, ניתן להשתמש בהלכת הצפיות כאשר ישנן אינדיקציות לכך שהפעולה הכספית שבוצעה הייתה חלק ממערך מתוכנן, שיטתי או מתמשך, שנעשה בהיקפים גדולים או תוך שימוש באמצעים מורכבים או חשאיים. כך, גם אם הנאשם לא הודה במפורש שפעל מתוך מטרה להלבין הון או להסתיר כספים, עצם הדפוס ההתנהגותי עלול להספיק להרשעה.

עם זאת, בית המשפט העליון סייג את החלטתו, ולא קבע כלל גורף לפיו הלכת הצפיות תחול על סעיף 3(ב) לחוק בכל מקרה ומקרה.

המשמעות של פסק הדין היא הרחבה של הכלים המשפטיים העומדים לרשות המדינה בתיקים של עבירות צווארון לבן. במציאות שבה תכנוני מס והעברות כספיות בינלאומיות נעשות לעיתים בדרכים מתוחכמות, הפסיקה מקלה על הרשויות להוכיח אחריות פלילית גם כאשר קשה להביא ראיה ישירה למניע הפלילי. בשורה התחתונה, ההחלטה מאפשרת הרשעה בעבירת הלבנת הון אם העברין יכול היה לצפות את התוצאה – גם אם לא התכוון לבצעה.

צו נשיאותי הנוגע להפסקה זמנית של אכיפת חוקי ה-FCPA – חוק האכיפה האמריקאי נגד שחיתות

של חברות אמריקאיות בחו"ל

חוק ה- Foreign Corrupt Practices Act (FCPA), שנחקק בארה"ב בשנת 1977, אוסר על תשלומי שוחד לגורמים ממשלתיים זרים כדי לזכות בעסקאות או יתרונות עסקיים ומחייב חברות אמריקאיות

סידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנרגיה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948

בדרישות חשבונאיות מחמירות ובדיווח מקיף ומדויק לגבי פעילותן.

מדובר באחר מהכלים המרכזיים במאבק בשחיתות תאגידית גלובלית, והוא נאכף הן על ידי משרד המשפטים האמריקאי והן על ידי רשות ניירות הערך האמריקאית, בייחוד במדינות שבהן שוחד הוא נהל מקובל.

תוכן הצו הנשיאותי:

הצו הנשיאותי, אשר פורסם ביום 10 בפברואר 2025 הקפיא למשך 180 יום כל חקירה או כתב אישום חדש בהתאם לחוק, אלא אם כן התובע הכללי אישר חריג ספציפי. עוד נקבע כי תתבצע סקירה מחדש של כל התיקים התלויים ועומדים, ותיעשה בחינה מחודשת כדי לוודא שהם אינם סותרים את האינטרס הלאומי או פוגעים בחברות אמריקאיות.

מטרת הצו, כפי שהוצהר על ידי הממשל, היא למנוע אכיפה "מוגזמת ובלתי צפויה" של ה-FCPA, שלטענתם פוגעת בעסקים אמריקאים וביכולתם להתחרות בשווקים בינלאומיים, ובכך להסיר "חסמים מוגזמים למסחר אמריקאי בחו"ל". על אף שהצו אינו מבטל את חוק ה-FCPA עצמו, הוא מסמן מעבר מאכיפה רחבה מבוססת עקרונות לאכיפה ממוקדת אינטרסים, שתחייב אישור ספציפי של התובע הכללי לכל חקירה או פעולת אכיפה עתידית, תוך שימת דגש על מקרים הקשורים לארגוני פשע בינלאומיים ופגיעה באינטרסים אסטרטגיים של ארה"ב.

נשמח לסייע ולייעץ בכל שאלה שמתעוררת.

עו"ד אורי בר נתן
מחלקת ליטיגציה
תחום צווארון לבן

Uribn@agmon-law.co.il

עו"ד ספיר גבאי
מחלקת ליטיגציה
תחום צווארון לבן

Sapirg@agmon-law.co.il

עו"ד נתנאל (נתי) חיים, שותף
מחלקת ליטיגציה
ראש תחום צווארון לבן

Nati@agmon-law.co.il

מזכר לקוחות זה אינו מהווה ייעוץ משפטי ומוגש כשירות לקהל לקוחותינו.

סידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנגריה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948